Foreign policy, international relations and security analysis

INTERNATIONAL WEEKLY

№04 01.03.2024- 15.03.2024

Теми:

- Україна – ЄС
- Зовнішня та безпекова політика України
- Перебіг російсько-української війни

FPRI Foreign Policy Research Institute

ЗМІСТ

УКРАЇНА - ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

Аналіз теми тижня: Франція перебирає у США лідерство в об'єднанні Європи проти російської воєнної навали 3

Інші події в ЄС 7

ЗОВНІШНЯ ТА БЕЗПЕКОВА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ

Аналіз теми тижня: Перемир'я як чергва спроба упередити ескалацію Світової війни за рахунок України 9

Двосторонні відносини 12

Польща 12

Парагвай 12

Бельгія 12

Литва 13

Молдова 14

ПЕРЕБІГ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ *(01.10 – 15.10.2023)*

Зміни на фронті 16

Військова допомога 17

Росія: внутрішні та зовнішні виклики 18

Україна – ЄС

- *АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ: Франція перебирає у США лідерство в об'єднанні Європи проти російської воєнної навали*

Фото: AP

У минулому місяці у Парижі відбулася робоча зустріч близько 20 європейських лідерів, на якій обговорювалися способи протистояння Росії та можливі шляхи підтримки України у протистоянні з агресором.

Президент Франції Еммануель Макрон не виключив можливість відправлення військ НАТО для підтримки України, зауваживши, що поки що немає консенсусу з цього питання. "Це дуже серйозні теми. Кожне моє слово на цю тему є обміркованим, премедитованим і виваженим", - заявив президент . У свою чергу, міністр закордонних справ Франції Сежурне пояснив, які операції можуть здійснювати іноземні військові в Україні.[1]

Президент Чехії Петр Павел сказав, що "приєднується" до президента Франції в тому, що "не можна задовольнятися тією підтримкою, яка надається сьогодні", "потрібно шукати нові можливості, зокрема, обговорювати можливу присутність в Україні в різних формах".

Водночас чеський президент додав, що він "***за пошук нових варіантів, включно з дебатами про потенційну присутність в Україні***", однак не перетинаючи "червону лінію" розміщення "бойових частин".

Проте на його реакцію відповіли кілька європейських країн, включаючи Німеччину, Польщу, Італію, а також Сполучені Штати Америки, **категорично відкидаючи ідею введення наземних військ.** Генеральний секретар НАТО Столтенберг також підтвердив, що планів щодо розміщення бойових військ НАТО на території України немає.

Але і інші висловлення президента Франції Макрона, зокрема щодо **створення ракетної коаліції**, спрямованої на забезпечення України зброєю далекого радіусу дії, а також можливості введення військ країн Заходу на територію країни, викликали значний резонанс.

Тим часом у Національній асамблеї Франції, за ініціативи Макрона, відбувались дебати

[1] Всі слова "зважені та виважені". Макрон пояснив заяву по відправку військових до України. 29.02.2024 https://www.rbc.ua/rus/news/vsi-slova-zvazheni-ta-vivazheni-makron-poyasniv-1709222594.html

щодо підтримки України. Прем'єр-міністр Габріель Атталь зробив приголомшливу промову про стратегію підтримки України та двосторонньої безпекової угоди, після чого представники політичних партій взяли участь у дебатах, а після них відбулося символічне голосування.

Ці дебати відзначилися полемікою між різними політичними силами - від урядової коаліції до крайніх лівих та крайніх правих. Наприклад, у партії Марін Ле Пен "Національне об'єднання" вже висловили занепокоєння можливим голосуванням, оскільки хочуть підтримати Україну, але не хочуть порушувати "червоні лінії", такі як вступ до НАТО та ЄС. Представники правих партій осудили президента за "спроби втягнути Францію у світову війну". Але і тут є зрушення, так Ле Пен, колишня найкраща подруга Путіна, публічно осудила його за розв'язання війни в Україні. Незважаючи на всі дискусії, обговорення, ініційовані Макроном, підкреслюють **необхідність обговорення та вироблення спільної стратегії відповіді на загрози**.

Підтримку Макрону в цих дебатах виявили соціалісти. Важливо відзначити, що президент ***Макрон наголосив на відсутності обмежень або "червоних ліній" у підтримці Францією України.***

Також на зустрічі Макрон заявив, що ***"кремлівський режим посилив агресію" проти Франції та її союзників*** у плані дезінформації та в кіберпросторі, і назвав це "новим етапом". Він закликав союзників до ***"європейського ривка"*** та початку нового етапу стратегічного та оперативного мислення.

Макрон закликав тих, хто говорить про неможливість "перевищення лімітів" західної підтримки України, звернутися до президента Путіна та запитати його, чого він готовий не робити, наголошуючи, що війну в Україні розв'язав сам Володимир Путін.

У кінці французькі законодавці після напружених дебатів підтримали безпекову угоду з Україною. Даний 10-річний договір включає зобов'язання Парижа постачати більше зброї, навчати солдатів та надсилати до 3 мільярдів євро військової допомоги Україні до 2024 року. Голосування за угоду відбулося з значною перевагою: 372 голоси "за", 99 "проти", а 101 утримався.

Партія "Національне згуртування" утрималась від голосування. З іншого боку, ліва партія "Нескорена Франція" проголосувала проти угоди. Про це виразно сказав прем'єр-міністр Габріель Аттал, наголошуючи на важливості взяття на себе відповідальності перед історією та уникненні втрати обличчя в обличчя викликів, що стоять перед країною.

У новому році Франція відзначається не лише вербальною підтримкою України. 18 січня в Парижі була оголошена про створення коаліції **"Артилерія для України"**, яка об'єднала понад двадцять країн. А 1 лютого лідери країн Євросоюзу затвердили фінансову допомогу Україні в 50 мільярдів євро на найближчі чотири роки, при цьому джерела в Єлисейському палаці зазначили, що Макрон зіграв вирішальну роль у цьому. 12 лютого Макрон прийняв прем'єр-міністра Польщі Дональда Туска, а потім відбулося засідання Веймарського трикутника на рівні міністрів закордонних справ, де обговорювались питання посилення боротьби з російською кібераграсією та надання додаткової підтримки Україні.

Не слід також забувати, що 16 лютого президент Франції прийняв у Єлисейському палаці президента України Володимира Зеленського. Під час цієї зустрічі сторони підписали **двосторонню угоду про безпекову співпрацю на десять років**. На спільній прес-конференції Макрон висловив захоплення українським народом та підтвердив рішучість Франції продовжувати підтримку України в довгостроковій перспективі. Він наголосив, що це є головним сенсом підписаної двосторонньої угоди про безпеку.

Експерти та політичні коментатори висловлюють різні припущення щодо причин такої незвичайної зміни у політиці французького лідера риторики. Деякі вбачають у цьому Макронову роботу над своєю політичною спадщиною, інші вбачають у цьому стратегічний хід з метою подолання ***"стратегічної невизначеності"***.

Але, одне зрозуміло, ці висловлення свідчать про глибоку трансформацію, яку наразі переживає європейська політична еліта. Зокрема, еліта Євросоюзу, особливо Франції, яка єдина з країн ЄС має ядерну зброю. Європейці починають розуміти, що можуть залишитися наодинці в умовах геополітичних турбулентностей. Політичні процеси у Сполучених Штатах не залишають сумнівів: **для Євросоюзу та інших країн цивілізованого світу настав час задуматися про самостійне забезпечення своєї безпеки**. Існує висока ймовірність того, що

будь-який результат виборів у США призведе до ***ізоляціонізму***. Повертаючись до теми безпеки Європи, європейські країни розуміють, що розраховувати виключно на підтримку США вже не можна.

На тлі публікацій найбільших ЗМІ про можливу агресію Росії проти країн Балтії, Польщі та навіть Німеччини європейські уряди почали виділяти мільярди євро на переозброєння. І в цій справі в Європі є два природні союзники – Україна та Ізраїль. Вони першими відчули удар від уже сформованого блоку агресивних диктатур, які мають намір нав'язати свої правила всьому цивілізованому світу.

Ізраїль може взяти активну участь у переозброєнні країн Європи, і, схоже, вже це робить. Наприклад, Німеччина закуповує найсучаснішу систему ППО "Хец", здатну збивати балістичні ракети майже у космосі та успішно перевірену в бойових умовах під час нещодавніх обстрілів Ізраїлю єменськими хуситами. Цю систему закуповують також і Нідерланди. Окрім того, ізраїльські оборонні корпорації підписують великі контракти з європейськими країнами на постачання систем для бронетехніки – озброєння, патрулювання, водіння та моніторингу ситуації.[2]

Україна ж має безцінний досвід ведення найбільшої війни на континенті із часів Другої світової. Збройні сили України є найбільш боєздатною армією в Європі, яка веде війну найвищої інтенсивності на гігантському фронті. Ніхто в Європі не знає на практиці, як воювати в сучасній повномасштабній війні. Є підозра, що навіть цивільна європейська інфраструктура не готова до потенційного удару Росії та її союзників. Наявність сучасних озброєнь, якість яких доведена на полі бою в Україні, не означає вміння ефективно їх застосовувати. А ЗСУ це вміють.

Щоб витримати тиск об'єднання диктатур, необхідні нові форми взаємодії. Тому немає іншого шляху, окрім як витрачати на оборону набагато більше. Доведеться заново розганяти свій військово- промисловий комплекс. Забути багато проєктів, якими так захоплювалася Європа до початку повномасштабної війни Росії проти України. Для Європи це означатиме падіння рівня життя громадян, згортання багатьох соціальних програм тощо.

Євросоюз сьогодні має покладатися не тільки й не стільки на старі угоди із союзниками, а ухвалити дуже непопулярні та болючі рішення задля власної безпеки. Активно залучаючи Київ та Єрусалим до найтіснішої співпраці, надаючи політичну, фінансову та військову підтримку.

Україні та Ізраїлю буде також корисно переосмислити існуючу ситуацію. Хоча ці країни мають свої власні відмінності, вони обидві стикаються з серйозними викликами через внутрішньополітичну нестабільність у Сполучених Штатах. Наразі не бачимо жодних ознак успішного вирішення цієї кризи. Здається, що ***в найближчі роки саме у країнах Євросоюзу ми повинні шукати своїх найближчих друзів і союзників***. ***Ми маємо спільні загрози і спільних ворогів, і маємо чим допомагати один одному.***

Франція та Чехія розуміють загрозу, яка постійно зростає, і визнають необхідність дій відповідно до історичних прецедентів і мужності. Такі заяви, разом з планами надання військової допомоги Україні, свідчать про готовність країн реагувати на ризики та захищати міжнародний порядок.

Для цього Париж вже робить певні кроки, запросивши представників країн ЄС і НАТО до чергової відеоконференції. Очевидно, що в цей час загострення ситуації на сході Європи вимагає злагоджених дій та активної підтримки союзників. Запропонована Францією конференція дозволить обговорити конкретні можливості надання допомоги Україні, включаючи постачання боєприпасів та організацію системи вивільнення запасів, а також засоби захисту від кібератак і допомогу в зміцненні кордону. Це також підтверджує зростаючу обуреність та обізнаність країн Європи щодо російської агресії та загроз, які це створює.

Але як показує реакція, що і всередині НАТО, що і всередині самої Франції, ще, на жаль, зарано говорити про "пробудження" Європи. Проте те, що держава і лідер, які колись дотримувались поміркованої позиції зараз виражають таку рішучість, є позитивним кроком, які мають можливість перетворитись із єдиного випадку у тенденцію.

Проте все ж таки головне визнати те, що одна з провідних країн Європи стала на таку

[2] Країни ЄС уже не впевнені, що союзники по НАТО прийдуть на допомогу в разі нападу Росії чи Ірану. Європа має залучати до співпраці Україну та Ізраїль.03.03.2024. https://gordonua.com/ukr/blogs/leonid-nevzlin/krajini-jes-uzhe-ne-vpevneni-shcho-sojuzniki-po-nato-prijdut-na-dopomohu-v-razi-napadu-rosiji-chi-iranu-jevropa-maje-zaluchati-do-spivpratsi-ukrajinu-ta-izrajil-1699676.html

позицію є безумовно промінцем світла у цей непростий для України період. І можна очікувати майбутню твердість Франції у цьому питанні. Адже насправді залученість у питаннях озброєння Європи притаманна політиці Парижу. Ще після закінчення Другої світової війни Франція захоплювалась ідеєю сильної Європи із сильною армією. Окрім того, Париж ніколи не був у захваті від великого американського впливу на європейський континент. З цим не одноразово були пов'язані кризи американсько-французьких відносин, зокрема виходом Франції з військової структури НАТО в 60-х роках та створення власної ядерної зброї. Окрім того, раніше для стримування американського впливу французькі президенти вбачали партнерство з Росією гарним варіантом.

Якщо говорити про Макрона, то він ще з початку своєї каденції повернувся до проєкту створення спільної армії ЄС, а одним з пріоритетів своєї зовнішньої політики визначив повернення Франції лідерства у союзі. При тому, можна стверджувати, що тривалий час він і далі продовжував традицію сприйняття Росії як потенційного союзника. Але ***зараз ілюзію дружби з Росією остаточно зламано.*** У той же час для Франції відкрилась можливість задовольнити старі інтереси. Хоча вони й передбачають великий виклик для Європи, Париж має відпрацьовану роками рішучість у цьому питанні. **Франція, особливо зараз, після потрясінь у важливій для неї Африці, як ніколи готова боротися за лідерство у Європі**. Для України це, звичайно, дуже вдалий збіг обставин, адже зараз як ніколи є потреба у сильному і вольовому союзнику, який вестиме за собою інших.

Інші події в ЄС

Болгарія перестала імпортувати російську нафту

01.03.2024

З 1 березня Болгарія офіційно припинила використання та імпорт російської нафти для виробництва палива після відповідного рішення парламенту, який припинив дію виключення із санкцій ЄС. Крім того, з 1 січня Болгарія також припинила експорт продуктів переробки російської нафти.

Болгарські галузеві експерти прогнозують, що припинення імпорту нафти з Росії не спричинить стрибка цін на пальне.

Європейська правда

Єврокомісіар анонсував великі поступки ЄС протестуючим фермерам

06.03.2024

Наступного тижня Європейська комісія представить нові законодавчі пропозиції для задоволення вимог фермерів-протестувальників.

ЄС зобов'яжеться, що цього року не буде жодних штрафних санкцій для фермерів, які не дотримуються екологічних або кліматичних стандартів. Це означає, що їхні прямі виплати не будуть зменшені.

З іншого боку, між 2025 і 2027 роками, тобто до кінця бюджетного періоду, будуть внесені зміни, які пом'якшать існуючі вимоги Європейського зеленого курсу – це будуть законодавчі рішення.

Європейська правда

Швеція офіційно вступила до НАТО

07.03.2024

Швеція стала найновішим членом НАТО в четвер, 7 березня 2024 року, після розміщення своїх інструментів приєднання до Північноатлантичного договору на збереження в уряді Сполучених Штатів у Вашингтоні, округ Колумбія. Зі вступом Швеції НАТО тепер налічує 32 країни серед своїх членів.

Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг сказав: «Це історичний день. Швеція тепер займе належне їй по праву місце за столом НАТО із рівноправним голосом при формуванні політики і рішень НАТО. Після понад 200 років позаблоковості Швеція вже має захист, який надає стаття 5, вирішальна гарантія свободи і безпеки членів Альянсу. Швеція принесла з собою спроможні збройні сили і першокласну оборонну промисловість. Вступ Швеції робить НАТО сильнішою, надає Швеції більше безпеки, а весь Альянс робить краще захищеним. Сьогоднішній вступ демонструє, що двері НАТО лишаються відкритими і що кожна країна має право на вибір свого власного шляху».

Шведський прапор буде піднятий поряд з прапорами інших 31 союзника Альянсу під час церемонії в штаб-квартирі НАТО в Брюсселі в понеділок, 11 березня 2024 року, і водночас біля командувань НАТО в Європі і Північній Америці.

NATO.int

Трамп пообіцяв не дати жодної копійки Україні у разі обрання – Орбан

11.03.2024

“Він має дуже чітке бачення, з яким важко не погодитися. Він каже наступне: по-перше, в українсько-російській війні він не дасть жодної копійки. Тому війна закінчиться, бо очевидно, що Україна не зможе воювати власними силами”,– сказав прем’єр-міністр Угорщини Віктор Орбан

Орбан вважає, що якщо США не даватимуть грошей, то Європа не зможе надавати Україні достатнє фінансування "і тоді війна закінчиться".

За його словами, Трамп має "досить детальні плани" щодо того, як закінчити війну РФ проти України, і вони збігаються з інтересами Угорщини.

Європейська правда

Уряд Франції заявив про кібератаку "безпрецедентної інтенсивності"

11.03.2024

Кілька урядових установ Франції з вечора 10 березня стали об'єктами кібератак, які наразі вдається успішно відбити, повідомило AFP з посилання на пресслужбу французького уряду.

Джерело AFP в органах безпеки Франції сказало, що наразі ці атаки "не можуть бути пов'язані з росіянами", а найбільше від дій зловмисників постраждало Міністерство праці. Нагадаємо, ввечері 10 березня президент України Володимир Зеленський заявив, що провів "тривалу і предметну" розмову зі своїм французьким колегою Емманюелем Макроном.

Європейська правда

Польські фермери повністю перекрили рух вантажівок на чотирьох напрямках

12.03.2024

В Держприкордонслужбі повідомили, що наразі на кордоні польські фермери повністю перекрили рух вантажівок з України до Польщі за напрямами пунктів пропуску "Шегині", "Ягодин", "Угринів" та "Устилуг".

Також польські фермери пропускають по напряму пунктів пропуску "Ягодин" і "Шегині" вкрай малу кількість автівок із Польщі в Україну – за минулу добу це 50 та 30 відповідно.

Європейська правда

Європарламент ухвалив перший у світі закон про штучний інтелект

13.03.2024

Закон має гарантувати безпеку і дотримання основних прав громадян.

Нові правила передбачають заборону на певні застосунки штучного інтелекту (ШІ), які загрожують правам громадян.

Системи штучного інтелекту загального призначення (GPAI) і моделі GPAI, на яких вони базуються, повинні відповідати певним вимогам прозорості, включаючи дотримання законодавства ЄС про авторське право.

Крім того, штучно згенеровані зображення, аудіо- чи відеоконтент ("дипфейки") мають бути чітко позначені як такі.

“Ми нарешті маємо перший у світі обов'язковий до виконання закон про штучний інтелект, щоб зменшити ризики, створити можливості, боротися з дискримінацією та забезпечити прозорість”,– сказав співдоповідач Комітету з питань внутрішнього ринку Брандо Беніфей.

Закон після технічних уточнень має бути офіційно ухвалений Радою ЄС.

Європейська правда

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ: Перемир'я як чергова спроба упередити ескалацію Світової війни за рахунок України

Фото: Getty Images

Попри те, що з одного боку в Європі спостерігається тенденція до ремілітаризації і підвищення допомоги Україні, консенсусу в цьому немає. ***Якщо одних, можливість нападу Росії на країни НАТО спонукає до більш рішучої позиції,*** то ***інші радше впадають у позицію переляку намагаючись усіма способи "умиротворити" Путіна.***

Ще у грудні 2023 року відбулася конфіденційна нарада між Україною, її союзниками з G7 та країнами Глобального Півдня з метою отримання підтримки Києва для умов проведення мирних переговорів з Росією. Зустріч відбулася в Саудівській Аравії та була спрямована на вільне обговорення Формули миру для України, планів мирного процесу та принципів можливої взаємодії з Росією в майбутньому. Однак союзницькі зусилля ослабли внаслідок тривалого російського вторгнення, а обіцянки деяких країн ЄС щодо надання більшої допомоги в збройному секторі не були виконані.

За даними Bloomberg, представники, які взяли участь у секретному засіданні в Ер-Ріяді, повідомили, що на останній зустрічі не було досягнуто істотного прогресу, і Україна з союзниками з G7 продовжують протистояти закликам до прямої взаємодії з Росією, що надходять від країн Глобального Півдня. Високопоставлені чиновники Індії, Саудівської Аравії та Туреччини взяли участь у зустрічі, але представників від Китаю, Бразилії та Об'єднаних Арабських Еміратів не було, що свідчить про їхню відмову від участі в цьому заході. Багато країн-учасниць вважають, що Пекін має значний вплив на Москву через їхні тісні взаємовідносини. І така його показова відсутність звичайно може трактуватись як тиха, але в той же час красномовна заява.[3]

Україна та її союзники з G7 продовжували відстоювати свою позицію, наголошуючи на необхідності поважати територіальну цілісність і суверенітет України, і вказали на недостатність виявлення серйозного бажання Росії, а особливо президента Володимира Путіна, у проведенні суттєвих переговорів та виконанні попередніх угод. Водночас Європейський Союз і Сполучені Штати висловили переконаність у тому, що будуть узгоджені пакети підтримки.

Таким чином видається, що ***світовий розкол вже наявний, і, що попри "пробудження"***

[3] У грудні відбулася зустріч щодо можливих мирних переговорів із РФ у майбутньому – Bloomberg. 09.01.2024. https://news.meta.ua/uk/news/u-grudni-vidbulasia-zustrich-shchodo-mozhlivikh-mirnikh-peregovoriv-iz-rf-u-maibutnomu-bloomberg-5882914/

Європи, Росія досі має вагомий вплив і здатна підкупити на свою користь певні країни. Так, Київ неодноразово піддавався критиці за нібито недостатню залученість Москви. А такі іноземні видання як Bloomberg повідомляли, що в кінці 2023 року одна наближена до Кремля особа висловила припущення про наявність контактів, на яких демонструвався інтерес до укладення угоди про припинення вогню, проте конкретних деталей не було розкрито. Україна та її союзники мають підозри щодо таких контактів, вважаючи їх стратегією Кремля, спрямованою на припинення підтримки Києва та виграшу часу.

Слід зазначити, що **Путін висловив готовність припинити конфлікт, проте лише на умовах, що визначені ним особисто, включаючи усунення з посади уряду Володимира Зеленського та значне зменшення військової потужності України**. І ми можемо бачити як скриті й явні союзники Росії просувають цей наратив у свої заклики щодо припинення вогню.

Так, деякі представники країн Глобального Півдня пропонували Україні враховувати занепокоєння Росії у мирних переговорах, проте не розголошувалося, хто саме з учасників зустрічі висловив таку пропозицію. У відповідь українська сторона, за повідомленням неназваних посадовців ЄС, посилалися на приклади минулого діалогу та міжнародних угод із Росією, які та порушувала.

Проте все ж таки, не слід вважати, що всі учасники, які представляли так званий Глобальний Південь, виявили проросійські позиції. Так, деякі представники Африки відзначили важливість повідомлення, надісланого Україною, про те, що “хулігани не завжди перемагають”, і вказали на широку нестабільність, яку дії Росії вносять, зокрема, у Сахелі та прилеглих регіонах.

Але союзниками Росії є безумовно потужні гравці як-то Китай та Індія. Небезпека також полягає в тому, що Москва спромоглась знайти їх і серед Заходу. Тому такі держави як Угорщина, Словаччина чи Сербія постійно наполягають на перемовному процесі й припиненні наданні допомоги Україні. Залучила Росія і впливових світових осіб, як-то Папу Римського.

Повертаючись до Китаю, то у лютому минулого року він оприлюднив план “12 пунктів” для врегулювання конфлікту. Серед них такі важливі для росії пункти як повернення до статус-кво після закінчення холодної війни, відновлення переговорів і припинення вогню, та усунення санкцій. І зараз Китай готовий активно просувати таке своє бачення.

Про це свідчить, зокрема європейське турне спец-представника Китаю Лі Хуей в Москву, Київ та Берлін для обговорення перспектив перемир’я в Україні. За результатами зустрічі Лі Хуея з державним секретарем МЗС Німеччини Томасом Баґґером, речник МЗС Себастьян Фішер на брифінгу 11 березня повідомив, що обговорювалися зусилля для досягнення миру, зокрема йшлося про планований Глобальний саміт миру, організацію якого планує Швейцарія. Фішер також зазначив, що під час розмови стали очевидними відмінності в позиціях Китаю та ЄС щодо агресивної війни Росії проти України та запрошення росії на цей Саміт.

Проте, незважаючи на такі зусилля, Китаю не вдається вплинути на настрої західних союзників. Так, Берлін висловив вдячність за мирні зусилля Китаю стосовно завершення війни в Україні, але зазначив, що поки не було представлено нових ініціатив з його боку. Німецька сторона вкотре підкреслила, що ставлення Пекіна до цього "***центрального питання***" має великий вплив на відносини між ФРН, Європою і Китаєм, а також викликає стурбованість щодо співпраці між Китаєм і Росією, зокрема у справі постачання товарів подвійного призначення та уникнення санкцій з боку китайських компаній. Німецька сторона наголосила, що розмова про припинення підтримки України не може навіть відбуватися, додав Фішер.[4]

Так само, можна казати й про зусилля інших путінських друзів. Так, здається у партії Трампа не всі поділяють його бачення дружби з Росією ціною України. Три комітети Палати представників Конгресу США, які очолюються республіканцями, оприлюднили план перемоги України, в якому висловлюють критику в адресу Білого дому за недостатню допомогу Україні та закликають президента Джо Байдена до рішучих дій. [5]

Документ, підписаний головами комітетів з закордонних справ, справ збройних сил і розвідки, розроблений наприкінці минулого року, містить фотографії сучасних диктаторів,

[4] Берлін заявив спецпредставнику Китаю, що про припинення підтримки України не може бути й мови. 11.03.2024. https://espreso.tv/svit-berlin-zayaviv-spetspredstavniku-kitayu-shcho-pro-pripinennya-pidtrimki-ukraini-ne-mozhe-buti-y-movi

[5] Республіканська партія США розробила свій План перемоги України: що він передбачає. 11.01.2024. https://fakty.com.ua/ua/svit/20240111-respublikanska-partiya-ssha-rozrobyla-svij-plan-peremogy-ukrayiny-shho-vin-peredbachaye/

Володимира Путіна, Сі Цзіньпіна, Алі Хаменеї та Олександра Лукашенка, на обкладинці, і зазначається, що він відповіддю на питання щодо підтримки України з боку США та союзників, а також на представлення бачення перемоги українського народу та програшу Росії. Документ складається з п'яти розділів: "Загроза", "Пропонований план перемоги", "Нагляд", "Розподіл підтримки" та "Хронологія смертельних зволікань Байдена з наданням зброї Україні".

У документі зазначається, що Росія та її альянс, що включає Китай, Іран, а також їхніх союзників, таких як ХАМАС, Хезболла і Північна Корея, спільно працюють проти американських інтересів у всьому світі з метою послаблення економіки США, розпаду ключових альянсів та встановлення нового світового порядку, базованого на тоталітаризмі. Документ наголошує, що це один з найнебезпечніших наборів супротивників, які стикалися з США з часів Другої світової війни. Голови комітетів заявляють, що документ містить інформацію для виборців, яка пояснює, чому підтримка України необхідна, і вони несуть відповідальність за захист свободи від країн, які представляють загрозу, такі як Росія, Китай та Іран. Автор документа закликає президента Джо Байдена представити план перемоги для України та надати їй необхідну зброю найшвидше.

Республіканці Палати представників стверджують, що **вагання президента Байдена щодо надання Україні важливого озброєння відтермінували перемогу України**, яка потребує далекобійних ракет, винищувачів F-16, касетних боєприпасів, артилерії, засобів протиповітряної оборони та бронетехніки, що має змінити ситуацію на фронті та врятувати життя українців. Вони закликають до швидкого надання критично важливого озброєння, посилення санкцій проти Росії та розмороження 300 млрд доларів російських суверенних активів для України. Конгресмени наголошують, що перевірки не виявили порушень у наданні американської допомоги.

Тому насправді, така інтенсифікація закликів до перемир’я говорить не лише про те, що у Росії досі є союзники, але про те, що ці партнери як і вона стурбовані активізацією українських друзів у продовженні їхньої підтримки. ***Якщо Росія була впевнена, що після політичної кризи в США Західний альянс допомоги України точно розпадеться, то зараз стає зрозуміло, що це далеко не так.*** Так, досі є період турбулентності й незрозумілості, але з’являються нові лідери готові відстоювати позиції підтримки України. Це дратує Росію і її союзників, і вони роблять все, щоб цьому запобігти. Добре, що поки вони не зазнають успіху.

Двосторонні відносини

Україна-Польща

Дмитро Кулеба провів телефонну розмову з міністром закордонних справ Польщі Радославом Сікорським

04.03.2024

Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба: *"Я мав розмову з Радославом Сікорським, який поінформував мене про результати своєї нещодавньої поїздки до Сполучених Штатів. Я подякував польському колезі за його зусилля у просуванні важливих рішень у Конгресі.*

Ми також обмінялися думками після нещодавнього Паризького саміту. Я привітав початок важливої дискусії щодо шляхів забезпечення європейської безпеки завдяки посиленню підтримки України та наголосив на важливості здійснення рішучих дій без зволікань.

Ми зосередилися на шляхах збільшення поставок зброї в Україну, з особливим акцентом на артилерійських боєприпасах та засобах протиповітряної оборони для кращого захисту наших військ від атак російської авіації та дронів.

Я вдячний Польщі за забезпечення безперебійної передачі військової та гуманітарної допомоги через кордон. Ми обидва позитивно відзначили взаємодію між галузевими міністерствами обох країн у пошуку рішень для врегулювання ситуації на українсько-польському кордоні. Я також наголосив на важливості приділення більшої уваги дестабілізуючому впливу імпорту російського зерна на європейський ринок".

МЗС України

Україна-Парагвай

Дмитро Кулеба провів телефонну розмову з міністром закордонних справ Республіки Парагвай Рубеном Раміресом Лескано

05.03.2024

Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба: *"Під час телефонної розмови з міністром закордонних справ Рубеном Раміресом Лескано я подякував Парагваю за послідовну двосторонню та міжнародну підтримку України, в тому числі в рамках ООН та ОАД. Я поінформував міністра Рубена Раміреса Лескано про підготовку до першого Глобального саміту миру у Швейцарії та запросив Парагвай взяти в ньому участь. Ми також зосередилися на зміцненні нашої двосторонньої співпраці та домовилися про проведення другого засідання міжурядової комісії цього року".*

МЗС України

Україна-Бельгія

Ольга Стефанішина обговорила з Міністром закордонних справ Бельгії очікуване рішення у межах переговорного процесу щодо вступу України в ЄС

08.03.2024

У п’ятницю, 8 березня, Віце-прем’єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України Ольга Стефанішина провела онлайн-дзвінок з

Хаджою Лабіб, Міністром закордонних справ Бельгії, яка зараз головує у Європейському Союзі.

Співрозмовниці обговорили наступні кроки у рамках переговорного процесу з Україною про вступ. Віце-прем'єр-міністр детально проінформувала бельгійську колегу про виконання Україною 4 рекомендацій, визначених Європейською Комісією у Пакеті розширення 2023 року. Також обговорили підготовку та очікування від саміту лідерів Європейського Союзу 21-22 березня.

«Хочу подякувати за постійний діалог. Бельгія є нашим важливим стратегічним партнером і адвокатом євроінтеграційних прагнень України. Ми дуже цінуємо активність вашої держави в межах головування в Раді Європейського Союзу і рада, що сьогодні ми маємо можливість обмінятись думками щодо переговорного процесу, а також загалом процесу розширення ЄС», – зазначила Ольга Стефанішина.

Хаджа Лабіб високо оцінила стійкість та роботу українських органів влади, що попри триваючу повномасштабну війну продовжують активно працювати над проведенням ключових реформ та виконанням умов, необхідних для запуску безпосередніх переговорів про вступ до ЄС. Міністр закликала зберегти цей імпульс трансформацій і запевнила, що Бельгія продовжить підтримувати Україну на цьому шляху.

Зі свого боку Віце-прем'єр-міністр наголосила на необхідності ухвалення ключових рішень щодо розширення напередодні виборів до Європарламенту та подальшого формування нової Європейської Комісії.

«На сьогодні, є всі підстави стверджувати, що всі кроки, які очікувалися від України в контексті запуску переговорів і ухвалення Європейською Комісією переговорної рамки, були виконані. Так, наш Парламент проголосував необхідне законодавство для посилення антикорупційних органів, ухвалив закон про доброчесне лобіювання; оновлено законодавство у сфері захисту прав національних меншин, а Уряд затвердив необхідні нормативні акти. Таким чином, Україна, зі свого боку, зробила необхідні кроки, щоб переговорна рамка була ухвалена у найкоротші терміни. Розраховуємо на лідерство Бельгії у досягненні консенсусу серед держав-членів щодо цього рішення», – зазначила урядовиця.

Ольга Стефанішина додала, що відсутність затягувань з боку ЄС дозволить зберегти високу динаміку внутрішніх реформ через мобілізацію навколо євроінтеграційного порядку денного Парламенту, Уряду та громадянського суспільства України.

Співрозмовниці погодилися підтримувати тісний зв'язок напередодні засідань у Брюсселі, зокрема Ради із загальних справ ЄС 19 травня, де розглянуть прогрес України у сфері реформ.

Кабмін України

Україна-Литва

8 березня Міністр закордонних справ України відвідає з робочим візитом Литовську Республіку

08.03.2024

У п'ятницю, 8 березня, міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба відвідав Литовську Республіку, де провів переговори у п'ятисторонньому форматі з міністрами закордонних справ Естонії Марґусом Цахкною, Латвії Кріш'янісом Каріньшем, Литви Габріелюсом Ландсбергісом і Франції Стефаном Сежурне.

Ключовою темою переговорів, які відбулися у розвиток нещодавнього саміту в Парижі за головування Президента Франції Еммануеля Макрона, стали практичні кроки зі збільшення та пришвидшення військової підтримки України та спільного

виробництва зброї та боєприпасів.

Дмитро Кулеба закликав партнерів України усвідомити терміновість збільшення підтримки українських воїнів заради відновлення миру в Україні та всій Європі.

«Час відверто визнати, що стратегія допомоги Україні по краплині більше не працює. Необхідне безперешкодне і своєчасне постачання всіх видів зброї та боєприпасів, щоб Україна перемогла Росію і війна в Європі не розповсюдилася на інші країни. Час усім європейцям усвідомити нову реальність, яка полягає в тому, що ера миру в Європі закінчилася», — заявив Дмитро Кулеба на спільній пресконференції за підсумками переговорів.

Глава МЗС України наголосив на необхідності локалізації в Україні тренувань українських воїнів, виробництва зброї та ремонту військової техніки.

Дмитро Кулеба підкреслив, що Європа не має права допустити повторення помилок свого трагічного минулого.

"Ті, хто не вірить, що війна може вийти за межі України і перейти на територію, яка зараз є територією НАТО, будь ласка, прокиньтеся. Почитайте підручники історії, послухайте, що зараз говорить Путін і знайдіть десять відмінностей із тим, що відбулося у минулому. Чи можна було уникнути окупації країн Балтії в XX столітті? Можна. Якби були ухвалені сильні рішення. Чому і як довго ми будемо шукати слабкі рішення у 2024 році? Слабкі рішення - більше війни. Сильні рішення - завершення війни. Все дуже просто", – сказав він.

Міністр висловив вдячність Франції, особисто Президентові Еммануелю Макрону, французькому колезі, колегам з держав Балтії та іншим союзникам України за їхню безцінну допомогу та підтримку.

Він закликав союзників щодня ухвалювати рішення, необхідні для спільної перемоги.

"Коли Україна має все необхідне, ми збиваємо російські літаки, ми звільняємо наші території, ми топимо російські кораблі, ми перемагаємо. Питання не в «непереможності Росії». Питання лише в наявності всього необхідного, що потрібно Україні, українським солдатам. Закликаю всі країни, всіх партнерів, всіх друзів, від імені кожного українського солдата, який сьогодні воює, нарешті вирішити ваші розбіжності та ухвалити рішення, які дозволять нам зупинити війну в Україні та уникнути ситуації, коли вам доведеться ухвалювати рішення зовсім іншого масштабу, щоб врятувати свої власні села, міста і території", – підсумував Дмитро Кулеба.

МЗС України

Україна-Молдова

Україна і Молдова скоординували кроки для наближення початку переговорів про вступ до ЄС

13.03.2024

Міністри закордонних справ України і Молдови на зустрічі у Києві скоординували подальші дії для того, щоб сприяти якнайшвидшому затвердженню переговорних рамок і початку безпосередньо переговорів про вступ обох країн у ЄС.

Як повідомляє "Європейська правда", про це вони заявили на спільному брифінгу у Києві.

Очільник МЗС України Дмитро Кулеба нагадав, що 12 березня Єврокомісія презентувала переговорні рамки для України та Молдови.

"Ми скоординували наші подальші дії для того, щоб рішення про затвердження цієї рамки і фактичний початок переговорів відбулися у заплановані терміни і ми вже цього року перейшли до власне передостанньої фази набуття членства у ЄС –

переговорів про вступ", – зазначив він.

Віцепрем'єр і міністр закордонних справ Молдови Міхай Попшой розповів, що вони у розмові відзначили великий прогрес, якого Україна і Молдова досягли на шляху до членства у ЄС.

"Ми вирішили посилити обмін інформацією і кращими практиками у цій сфері. Ми вважаємо, що ми повністю готові до безпосереднього початку переговорів про вступ у близькому майбутньому", – сказав він.

Нагадаємо, Європейська комісія 12 березня офіційно представила Раді ЄС пропозиції щодо проєкту переговорних рамок – документів, які містять керівні принципи проведення переговорів про вступ, – для України та Молдови.

Тепер Рада ЄС має розпочати внутрішнє обговорення проєктів і схвалити їх. Після цього держава, що головує в Раді, представить узгоджену спільну позицію ЄС на першій міжурядовій конференції з кожною країною, що ознаменує формальний початок переговорів щодо вступу.

За даними ЗМІ, схвалення переговорних рамок може затягнутись на кілька місяців і статись уже після виборів до Європарламенту в червні.

Європейська правда

Джерело: Армія FM

- *Зміни на фронті*

Зміни на фронті:

Тренд: ***Після захоплення Авдіївки, російські війська намагаються розвинути успіх в напрямку Часового Яру, Вугледару, Красногорівки та інших стратегічних напрямках, але натикаються на жорсткий опір Сил оборони України***

Оперативна обстановка на сході та півдні України залишається вкрай складною**.**

Тренд:

На Сіверському *та* ***Слобожанському напрямках*** російська авіація завдає систематичних аавіаційних ударів в районах населених пунктів Вільне, Велика Писарівка, Попівка Сумської області; Вовчанськ Харківської області. Артилерійських та мінометних російських обстрілів зазнали близько 30 населених пунктів Сумської області та Харківської області;

На Куп'янському напрямку українські Сили оборони відбивають систематичні атаки росії в районах населених пунктів Табаївка Харківської області та Стельмахівка Луганської області, де вона намагався витіснити підрозділи із займаних позицій. Під артилерійським та мінометним вогнем противника перебувають понад 10 населених пунктів, зокрема Синьківка, Іванівка, Берестове Харківської області;

На Лиманському напрямку Росія намагалась прорвати оборону українських військ, завдає авіаційних ударів в районі Білогорівки Луганської області. Від артилерійських та мінометних обстрілів постраждали понад 10 населених пунктів, серед них Білогорівка Луганської області; Терни¸ Спірне, Роздолівка Донецької області;

На Бахмутському напрямку Росія продовжує наступати в районах східніше Часового Яру, Богданівки та Кліщіївки Донецької області, де російські війська, за підтримки авіації, намагався покращити своє тактичне положення;

На Авдіївському напрямку українські сили продовжують утримувати оборону в районах населених пунктів Бердичі, Орлівка, Тоненьке, Первомайське Донецької області.

На Новопавлівському напрямку Сили оборони України продовжують стримувати російську армію в районах Красногорівки, Георгіївки, Новомихайлівки Донецької області, де росія, за підтримки авіації, 19 разів намагався прорвати оборону українських військ. Під артилерійським та мінометним вогнем окупантів опинились близько 20 населених пунктів, серед них Красногорівка, Георгіївка, Парасковіївка, Вугледар Донецької області;

На Оріхівському напрямку за підтримки авіації, росія продовжує атакувати позиції українських захисників в районах Старомайорського Донецької області, західніше Вербового та Роботиного Запорізької області. Також вона завдавав авіаційних ударів в районах населених пунктів Нескучне Донецької області та Мала Токмачка Запорізької області. Артилерійських та мінометних обстрілів зазнають близько 20 населених пунктів, серед них Полтавка, Червоне, Білогір'я, Роботине Запорізької області;

На Херсонському напрямку росія не відмовляється від наміру вибити українські підрозділи із плацдармів на лівобережжі Дніпра. Артилерійських та мінометних обстрілів зазнали близько 30 населених пунктів правобережної частини Херсонської області.

Військова допомога

США застерегли, що після отримання літаків F-16, Україна матиме «унікальний повітряний потенціал, який має на меті зосередитися на захисті Україною своєї суверенної території й всередині суверенних кордонів України».

Чехія відправила два останні ударні гелікоптери Ми-24 до України на потреби Збройних Сил України.

Нідерланди виділять понад 150 млн євро на закупівлю озброєння класу «повітря—земля» для винищувачів F-16, що очікують передачі в Україну. Йдеться про керовані бомби, зокрема, JDAM. Їх далекобійна версія JDAM-ER активно застосовується українськими винищувачами МиГ-29 та Су-27. Контракт на їх закупівлю буде укладений безпосередньо з виробником. Нідерланди також придбають для України розвідувальні безпілотники на суму 200 млн євро. Це робиться за погодження з іншими партнерами та українськими Збройними Силами.

Естонія анонсувала новий пакет військової допомоги до якого увійде артилерія, боєприпаси та піхотне спорядження. *У комплект входять безвідкатні протитанкові гармати, вибухівка, різні види артилерійських боєприпасів, протигази, снайперське спорядження, боєприпаси меншого калібру тощо.*

Фінляндія надасть 30 мільйонів євро на закупівлю артилерійських снарядів для України в межах чеської ініціативи.

Іспанія у 2024 році планує передати 20 додаткових танків Leopard 2A4 для потреб Збройних Сил України.Таким чином, загальна кількість переданих танків Leopard 2 для Збройних Сил України збільшиться до 30 одиниць[6].

Росія: внутрішні та зовнішні виклики

Тренд: ***Глобальна інформаційна операція Росії як підготовка до нової наступальної фази широкомасштабної війни проти України та Заходу***

Головне управління розвідки Міністерства оборони України повідомило, що Російські пропагандисти продовжують активну фазу інформаційної операції "Перун". Ця операція спрямована на дестабілізацію політичної ситуації в Україні та країнах Заходу. А її головна мета - створення умов для вирішення завдань так званої "СВО". Операція "Перун" також проводиться на тимчасово окупованих територіях України та в більшості регіонів Росії. До неї залучаються підрозділи "федеральної служби войск национальной гвардии" та шпигуни "главного управлєнія развєдкі России", - підкреслили українські розвідники.[7]За інформацією ГУР, пропагандисти Кремля видають вказівки шпигунам росгвардії здійснювати такі заходи:

- Дискредитація українських та західних проукраїнських політиків, звинувачуючи їх у корупції та зраді інтересів України.
- Виправдання агресії Росії проти України та висвітлення ситуації довкола нашої держави з вигідних для Кремля позицій.
- Поширення дезінформації про "нормалізацію життя" на поневолених Росією українських територіях за безпосередньою участю керівництва Росії.
- Формування образу "українських нацистів" в російському та європейському медіапросторі тощо.

За російською методикою, спецслужби Кремля мають розповідати про події в Україні у першій половині 2024 року, використовуючи при цьому як уже відомі, так і щойно вигадані фейкові наративи: про планування державного перевороту в Києві, звинувачення України в початку бойових дій на Донбасі, масове вбивство проросійських активістів у Одесі тощо. Активізація пропагандистських заходів планувалося до дня так званих виборів президента Росії. Кінець ж операції "Перун" планується завершити до 30 червня цього року, - підсумували в Головному управлінні розвідки.

Іншою інформаційною кампанією Росії є операція "Майдан-3", яка має на меті розхитати внутрішню ситуацію в Україні шляхом провокування масових протестів з метою підірвати довіру до української влади, деморалізувати український народ, посіяти паніку серед населення, а також у розбурхати конфлікт між військовими та цивільними групами, і між різними політичними силами та громадськими організаціями.

Основні напрямки цієї операції включають: зрив мобілізаційних зусиль в Україні, розповсюдження дезінформації про неефективність українських зусиль у досягненні перемоги, створення та поширення фейкових повідомлень про втому України серед її міжнародних партнерів. ***Глобальна ж мета цієї операції полягає в зниженні підтримки України з боку міжнародних союзників та партнерів, що підтримують українську державність.***

Російські спецслужби також намагаються піддати сумніву легітимність владних рішень, прийнятих в Україні після 20 травня, особливо в контексті Зеленського. Росіяни намагаються використати ту частину Конституції України, яка стверджує, що термін президента не може завершитися без проведення виборів, проте в умовах війни вони неможливі. З цього приводу Володимир Зеленський заявив, що за розмовами про його нелегітимність на посаді президента України після травня 2024 року стоїть Кремль, який проплачує цю кампанію. Адже, як би не повномасштабна війна, на початку травня мала би закінчитися його каденція на посаді очільника держави.

За даними розвідки, на цю операцію витратили 1,5 мільярда доларів. Це свідчить про

[6] https://mil.in.ua/uk/tag/vijskova-dopomoga/

[7] Операція "Перун". РФ активізувала пропаганду перед вибори, ГУР розкрило деталі. 13.03.2024. https://www.rbc.ua/rus/news/operatsiya-perun-rf-aktivizuvala-propagandu-1710320618.html

серйозний масштаб і фінансові зусилля, які російський режим вкладає у свої деструктивні дії. Очевидно, що ця операція є однією з найбільш витратних в історії російських спецслужб. Кульмінація операції "Майдан-3" планується на березень-травень 2024 року. Російський режим буде витрачати максимум зусиль на поширення деструктивних наративів і спроби розпалювання конфліктів, як всередині України, так і в інших частинах світу, де є підтримка України.[8]Планом ворога є розхитання ситуації в Україні на початку червня, після чого намічається військова поразка української армії на сході. Це відображає не лише стратегічні цілі російського режиму, але й небезпеку, яку він становить для української державності та світової безпеки загалом.

Інформація, яку надає представник ГУР Андрій Юсов, свідчить про те, що російські спецслужби мають намір перенести операцію на нові дати, конкретно на квітень і травень. Це може бути пов'язано з несподіваними обставинами або з реакцією противника на попередні фази операції. Хоча операція може зазнати невдач у своїх початкових фазах, російські спецслужби все ще можуть намагатися впливати на українське суспільство, щоб організувати протести у ці весняні місяці. Це може бути спробою знайти слабкі місця в українському суспільстві та використати їх для власних цілей, включаючи підтримку військових дій на сході країни.

Ситуація, описана вище, насправді є серйозною і потенційно небезпечною для України та всього світу. Публічні заяви та дії Російської Федерації свідчать про її намір використовувати різноманітні методи, включаючи інформаційні, для досягнення своїх цілей в Україні. ***Зусилля РФ щодо створення нових типів гібридної зброї та впливу на українське суспільство можуть мати серйозні наслідки як для України, так і для міжнародної безпеки.***

Оскільки Росія має амбітні плани щодо України, важливо, щоб українське суспільство, його міжнародні партнери та союзники діяли разом, щоб протистояти цим загрозам. Необхідно підвищити свідомість громадськості щодо інформаційної безпеки, а також розробити та впровадити ефективні заходи протидії гібридній війні. Тільки шляхом спільних зусиль можна успішно протистояти загрозам, що виникають від Росії та інших потенційних агресорів.

Речник Головного управління розвідки, Андрій Юсов вже заявив, що інформаційні спроби РФ зазнали неуспіху. Тим не менш, це свідчить про те, що Росія не має наміру припиняти свої спроби маніпулювати інформацією та впливати на суспільну думку в Україні. Отже, **важливо продовжувати бути обачними та реагувати на такі спроби з відповідними контрзаходами.**

[8] Розвідка: У березні-травні спецоперація Росії "Майдан-3" досягне кульмінації.28.02.2024. https://www.pravda.com.ua/news/2024/02/27/7443989/